

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

SVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXI. — LETO XXXI.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), NOVEMBER 15, 1948

STEVILKA (NUMBER) 223

Novi grobovi

FRANCES PETRICIG

Po dolgi bolezni je preminila Frances Petricig, rojena Tekavec, stara 42 let. Stanovale je na 20250 Morris Ave., Euclid, O. Rojena je bila v Eveleth, Minn., ter je kot otrok šla s starši v Ribnico, odkoder se je pozneje vrnila v Ameriko. Bila je članica društva sv. Katarine št. 29 ZSZ.

Tukaj zapuška soproga Johna, sinova Johna in Bruno ter brata Stanleya Tekavca v Milwaukee, v stari domovini pa starše Carl in Pavla Tekavce, brata Carl in Philip ter tri sestre: Pauline, Albina in Ivanka. Pogreb se bo vršil v tork zjutraj ob 10. uri iz Zeletovega pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 10:45 uri in nato na pokopališče Calvary.

FRANK LESAR

V soboto zjutraj je podlegel srčni kapi Frank Lesar, star 65 let, stanujoč na 1024 E. 66 Place. Rojen je bil v Kotu pri Novi Stifci, fara Ribnica. V Ameriki se je nahajal 37 let in bil član društva Lunder-Adamšč št. 28 SNPJ.

Tukaj zapuška žalujočo soprogo Agnes, rojeno Lovšin, sinova Franka in Josepha, hčer Mrs. Mary Kula v Allejo, Cal., brata Martin in Louis v Ely, Minn., ter več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v tork popoldne ob 2. uri iz Zeletovega pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., na Highland Park pokopališče.

ANDREW BAVDEK

Pogreb pokojnega Andrew Bavdeka se je vršil danes zjutraj ob 8:45 uri iz Zeletovega pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 9:30 uri in nato na pokopališče Calvary.

LUDVIK BREZAR

V soboto zvečer ob 11. uri je umrl na svojem domu za srčno hibo Ludvik Brezar, star 60 let, stanujoč na 6608 Schaefer Ave. Rojen je bil v Trebnjem, odkoder je prišel v Ameriko pred 41 leti. Zadnjih 12 let je delal pri Kilby Mfg. Co. kot masinist. Bil je član društva "Mir", št. 142 SNPJ.

Tukaj zapuška soprogo Johana, sina Ludwiga, hčere Mrs. Margaret Radel, Mrs. Victoria Smitko in Mrs. Dorothy Miller, sedem pastorkov: Mrs. Jean Kimpel, Rudolph Grum, Pauline Grum, Mrs. Christine Padzinski, Frances, Dorothy in Edward Grum, brata Victorja in več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 9.15 iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda.

ANNA POTOKAR

Po 18-letni bolezni je umrla v soboto zjutraj na svojem domu na 315 North St., Chardon, Ohio, Anna Potokar, rojena na Svert, soproga obče poznane Johna Potokarja, lastnika Double Eagle Bottling Co., ki ima svojo izdelovalnico pive in mehke pijače na 6515 St. Clair Ave.

Pokojnica je bila doma iz št. Petra pri Novem mestu, odkoder je prišla v Ameriko 1901 leta. Stara je bila okrog 64 let. Bila je članica društva Napredne Slovenke, št. 137 SNPJ. Poleg soproga zapuška sinova Johna ml. in Edwarda, štiri vnuke in tri sestre: Mrs. Angela Weis, Mrs. Antonia Sherman in Mrs. Maria Chalovich v Chicagu, Ill.

Pogreb se bo vršil v tork zjutraj ob 9.30 uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62

Kitajski komunisti poročajo o novih zmagah pri Nankingu

Čiang Kajšek umaknil glavni stan armade iz Sučova, okrog katerega divjajo borbe za posest prestolnice

NANKING, 14. nov.—Iz zanesljivih virov so danes sporočili, da kitajska nacionalistična vlada namerava umakniti glavni stan armade iz mesta Sučova, okrog katerega se vodi odločilna bitka v kitajski civilni vojni.

Uradno se sicer ne govori o umiku nacionalistov, toda sami nacionalistični krogi priznavajo, da sile ljudske (komunistične) armade že obstreljujejo letališče, ki se nahaja le 5 milj od Sučova. To letališče je zadnje, ki ga držijo nacionalisti kot zvezo med Sučvom in prestolnico Nanking.

Obveščeni krogi pravijo, da bodo nacionalisti umaknili svoj glavni stan v mesto Pengpu, ki se nahaja 100 milj južno od Sučova.

Medtem komunistična radio postaja poroča o novih zmagah Ljudske armade. Pravi, da so sile Ljudske armade popolnoma obkrožile sedmo nacionalistično armado, ki se nahaja pod poveljstvom gen. Huang Potaoa.

Predvčeršnjim so nacionalisti sicer v svojem poročilu izjavili, da so pri Sučovu izvojevali večjo zmago nad komunističnimi silami, toda če je poročilo komunistične radio postaje glede obkroževanja sedme nacionalistične armade točno, se bodo nacionalisti morali umakniti do Pengpu, ali pa bodo popolnoma uničeni.

Nacionalisti baje namestavljajo zapustiti Nanking

Nacionalistični častniki, ki so predvčeršnjim v zvezi z razvojem velike bitke pri Sučovu bili še precej razporejeni, so danes zopet izgubili zaupanje.

Obveščeni krogi pravijo, da so člani zakonodajne nacionalistične zbornice že bili obveščeni, da se bo preskrbelo sredstva za umik njihovih družin iz Nankinga. Tako je baje zagotovil član zbornice podpredsednik Čen Li-fu.

(Če je ta vest resnična, pomeni, da nacionalistična vlada Čiang Kajška razmotriva o načrtih za umik iz Nankinga, klub prejšnjim zagotovilom, da pre-

St., v cerkev sv. Vida in nato v družinsko grobnico na pokopališče Calvary.

FRANK PINK ML.

Snoči je umrl v državni bolnišnici Frank Pink ml., star 38 let. Družina stanuje na 875 E. 237 St. Pogreb oskrbuje August F. Svetek, 478 E. 152 St. Podrobnosti bodo priobčene jutri.

V zadnje slovo

Članice društva sv. Katarine št. 29 ZSZ so prošene, da pridejo nocoj ob sedmih v Zeletov pogrebni zavod, da izkažejo zadnjo čast umrli članici Frances Petricig, ter da se jutri zjutraj po možnosti udeležijo njene pogreba.

Imenovan podpredsednikom balzamistov

Na zborovanju organizacije balzamistov v državi Ohio, ki se je vršilo v Clevelandu prošle četrte, je bil izvoljen podpredsednikom slovenski pogrebni August F. Svetek. Na zborovanju je bilo navzočih do 500 zastopnikov iz države Ohio.

STAVKA PRISTANIŠČNIH DELAVCEV OGROŽA MARSHALLOV NAČRT

NEW YORK, 14. nov.—Jutri se bodo začele konference v zvezi s stavko pristaniških delavcev, vsled katere je bil paraliziran skoro celotni izvoz dežele iz velikih luk na vzhodnem obrežju.

Župan New Yorka William O'Dwyer je izjavil, da se bo jutri sestal s predsednikom International Longshoremen's Association AFL Josephom Ryanom.

Na stavki je skupno 65 tisoč članov unije.

O'Dwyer bo skušal doseči sporazum v prvi vrsti glede 15.000 lučkih delavcev v New Yorku, toda če mu bo to uspelo, bo obenem poravnava prizadela ostala velika pristanišča, kakor Bostona, Philadelphije, Baltimora itd. Včeraj je Association of American Railroads ukinila vse pošiljke za te luke, kjer okrog 200 ladij čaka, da bi bile natovorjene.

Ryan je včeraj naznanil, da je unija zavrgla predlog za povišanje mezd od 10 centov na uro in da sedaj zahteva 50-centno povišanje, kar je prvotna zahteva unije.

Veruje se, da bo stavka pristaniških delavcev, ako kmalu ne bo prišlo do poravnave, težko prizadela pošiljke za te luke, kjer okrog 200 ladij čaka, da bi bile natovorjene.

V New Yorku je velika gneča potnikov, ki vsled stavke niso mogli odpotovati preko morja. Grmadijo pa se tudi poštni pošiljke.

Eden najbogatejših ljudi na svetu, John D. Rockefeller, ki je snoči dopotoval iz Italije, je s potniške ladje "Saturnia" moral sam nositi svojo prtljago.

Danes pa so predstavniki unije zavrgli zahtevo armade, da se iz paraliziranega pristanišča Philadelphije pošlje žito in ostalo hrano, kakor tudi pošto, za armadne sile preko morja.

HITLERJEV BRAT JE SEDAJ HILLER

HAMBURG, 14. nov.—Polbratu Adolfa Hitlerja so danes nemške oblasti odobrile spremembo priimka iz Hitler v Hiller. Alois Hitler, odnosno Hiller, je v Berlinu lastoval restavracijo, toda sedaj živi v Hamburgu.

Vaje Verovška

Jutri, v tork zvečer oz 7:30 uri se vrši vaja dramskega zbora "Anton Verovšek" na vru SDD, Waterloo Rd., za vse igralce, ki imajo vloge za dramo "Kamnomol". Prosi se vse, da ste točni.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

V nedeljo 21. nov.

ima pevski zbor
JADRAN
svoj
JESENSKI KONCERT
v SLOV. DEL DOMU,
Waterloo Rd.
Začetek ob 3.30 pop. — zvečer ples
Vadnal orkester — Kristof bratje

Lie-Evatt pozvala voditelje štirih velikih sil, naj uredijo berlinski spor potom medsebojnih pogovorov

Domače vesti

Pevske vaje na odru

Vse pevce zbora Zarja, ki niso bili na zadnji pevski vaji, se opozarja, da se prihodnja vaja vrši v tork zvečer in potem v četrtek zvečer od 6. do 8. ure. Da se bodo vaje vršile tako zgodaj, je vzrok ta, ker se bo več članov udeležilo shoda, ki se bo na isti večer vršil v Public auditoriju. Prosi se vse, da ste gotov ob času na mestu, ker se bo koncert vršil na Zahvalni dan.

Mladinski pevski zbor SDD

Starše članov Mladinskega pevskega zbora Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. se opozarja, da se bo jutri zvečer ob 7.30 uri vršila seja, na katero se vabi vse. Na dnevnem redu bo več važnih zadev za rešiti.

Popravek

Družina John Terlep se je preselila v svojo novo hišo na 18712 Chicasaw Ave. in ne na 18713 kot je bilo v petek poročano. Hišo sta zgradila Mr. Terlep in sin, ki vodita gradbeno družbo Northeast Construction Co. Njihova telefonska številka je IV 2006.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zgledale pri Mr. in Mrs. Lloyd McBrea in jima pustile v spomin zalo hčerkico-prvorojenko. Mlada mama je hči poznane družine Mr. in Mrs. Edward in Nettie (Grdina) Kalish, ki sta zdaj prvič "grandpa" in "grandma." Čestitamo!

Poroka

Na Zahvalni dan se bosta poročila v cerkvi Marije Pomočnice na Neff Rd. Mr. Anton Vrhovec, councilman 32. varde, in Miss Jennie Močilnikar iz E. 185 St. Bilo srečno!

Pisma iz domovine

V našem uradu imamo pisma iz stare domovine za sledeče: Rozi Hrovat, kateri piše znanka Gromova Manca iz Komlenjske, pošta Zagradec, Dolenjsko; Joe Bijak in Ivan Jakopič.

Napaden na dvorišču

Ko se je v petek zvečer okrog polnoči vračal domov John Segar, 1142 E. 66 St., sta ga v ozadju njegovega stanovanja napadla dva neznanca, ki sta od njega podrla na tla in mu iz žepov odvzela dve denarnici, v katerih je imel poleg denarja tudi "Social Security" karto in druge listine. Dobil je tudi poškodbe po glavi in obrazu. Prosi se, da bi mu sporočili, ker želi dobiti nazaj listine, ki jih je imel v denarnicah.

Sinček na operaciji

Mali Donald Stanič, sinček poznane družine Mr. in Mrs. Anton Stanič, 1229 Norwood Rd., se nahaja v Doctor's bolnišnici, kjer se je moral podvzeti operaciji na slepiču. Želimo mu skorajšnje popolno okrevanje!

PARIZ, 13. nov.—Dva najvišja voditelja organizacije Združenih narodov—predsednik Generalne skupščine dr. Herbert V. Evatt iz Avstralije, in glavni tajnik organizacije Trygve Lie—sta se danes obrnila direktno na voditelje štirih velikih sil z apelom, naj uredijo berlinski spor potom nove medsebojne konference.

Evatt in Lie sta s svojo akcijo presenetila delegate pri organizaciji Združenih narodov, kajti v nasprotju z običaji sta se obrnila direktno na predsednika Trumanu in ministrskega predsednika treh ostalih sil.

Apel sta poslala prav v času, ko so se začele trpke diskusije glede sovjetskega predloga za znižanje oboroževanja.

Angleški in ameriški uradniki se "zgrozili"

Predstavniki Anglije in Zedinjenih držav so izjavili, da jih je akcija Evatta in Lie-a "zgrozila." Toda to je bil le prvi komentar v zvezi z novim poskusom, da se izravna berlinski spor.

Evatt in Lie sta svoj apel poslala v obliki pisma ameriškemu predsedniku Trumanu, sovjetskemu ministrskemu predsedniku Stalinu, angleškemu ministrskemu predsedniku Clement Attlee-ju in francoskemu ministrskemu predsedniku Queuilleu in sicer potom načelnikov delegacij štirih velikih sil.

Da sta se Evatt in Lie sestalja na pogovorih, je bilo sicer znano, toda nihče ni pričakoval, da bosta podvzela akcije, ki ne spadajo v območje voditeljev delegacij.

Zastoj v Berlinu ogroža mir in varnost na svetu

V svojem apelu sta Evatt in Lie med ostalim rekla:

"Z vsakim nadaljnjim dnevom zastoj v Berlinu se nadaljuje nezmanjšana nevarnost za mir in varnost vseh držav.

"Strah pred novo vojno prizadeva napore vseh držav, da popravijo vojno škodo in se še enkrat vrnejo k načinom življenja v miru. Delo Glavne skupščine in Združenih narodov kot celote je na vsakem polju njihovih prizadevanj prizadeto in majano.

"Voditelji velikih držav, katerim je naslovljeno to pismo, imajo moč, da lahko odstranijo to grožnjo miru."

Lie in Evatt sta opozorila velike sile, da so skupaj z ostalimi članicami glasovale za mehiško resolucijo, ki jim je pripočela, naj skušajo miroljubnim putem poravnati svoje razlike.

Obvestila sta velike sile, da svet od njih pričakuje, da bodo izpolnili resolucijo skupščine.

Oba najvišja uradnika organizacije Združenih narodov sta obljubila velikim silam, da bosta nudila vso možno pomoč za izgladitev berlinskega spora. Poudarila sta, da bi se z rešitvijo zastoj glede Berlina lahko obnovilo pogajanja za sklenitev mirovnih pogodb z Nemčijo, Avstrijo in Japonsko.

Državni tajnik Marshall pošal pismo predsedniku

Člani zapadnih delegacij niso za enkrat hoteli podati nobenih komentarjev v zvezi z apelom Evatt-Lie, češ da bodo komentari prišli z višje strani. Toda privatno angleški in ameriški

delegati pravijo, da se ne bi pogajali s Sovjetsko zvezo glede Berlina, če bi se ta pogajanja morala vršiti pod pritiskom tako imenovane sovjetske "blokada Berlina."

Ameriški državni tajnik George C. Marshall je takoj poslal pismo Evatta in Lie-a v Washington. Pričakuje se, da ga bo predsednik Truman dobil v Key Westu, Fla., kjer se sedaj nahaja na počitnicah.

Neki predstavnik ameriške delegacije je izjavil, da bo Trumanov odgovor sporočil Marshall in sicer po posvetovanju, ki ga bo imel s predsednikom in najvišjimi predstavniki Anglije, in Francije. Kar se pa tiče Sovjetov, so izjavili, da se bo moral pismo "proučevati."

Višinski doži Ameriko, da pripravi Pearl Harbor

V Političnem odboru Združenih narodov pa se medtem nadaljuje debate glede sovjetskega predloga za razoroženje. Glavni sovjetski delegat in zastopnik zunanjega ministra Andrej Višinski je z nalivnim peresom pokazal na ameriškega delegata Fredericka H. Osborna in dejal:

"Vi pripravljate Pearl Harbor za Sovjetsko zvezo! Ali ne?"

Politični odbor je zavrgel sovjetski predlog, ki je predvideval, da velike sile znižajo svoje kopnene, zračne in mornariške sile za eno tretjino v teku enega leta in prepoved uporabe atomskih bomb.

Višinski je svoje obtožbe, da Zedinjene države pripravljajo Pearl Harbor proti Sovjetski zvezi podprl z izjavami leut. gen. Georgea C. Kenneya, načelnika ameriške komande za zračno strategijo, ki je dejal, "da imajo Zedinjene države načrt za uporabo atomskih bomb pri napadu na Moskvo in ostala sovjetska mesta."

Izjave Kenneya so bile objavljene v ameriškem tedniku "Newsweek" z dne 17. maja. Kenney je med ostalim rekel, da bi ameriška letala z atomskimi bombami lahko letela iz angleških baz v višini 35.000 čevljev in da bi lahko pogodila Moskvo in ostala važna mesta Rusije.

"Evropski del Rusije—srce Rusije—je tarča," je dejal Višinski. Potem pa se je obrnil k ameriškim in angleškim delegatom ter izjavil:

"Vi netite to vojno in sedaj hočete vreči krivdo na nas!"

Sovjetski delegat je dalje izjavil, da je Sovjetska zveza demobilizirala vse vojake, ki so bili pod orožjem za časa vojne in da ima sedaj sovjetska armada le dva letnika vojakov.

SOVJETSKI ŠEF ŠTABA ZAMENJAN

LONDON, 14. nov.—Moskovski radio je snoči izjavil, da je bil maršal Aleksander Vasilevski, šef štaba sovjetske armade, razrešen svoje dolžnosti.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROCNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

PREDSEDNIŠKI ELEKTORJI

Mnogi Američani se ne zavedajo ko volijo za predsednika Zedinjenih držav, da istega ne volijo direktno, pač pa glasujejo za predsedniške "elektorje," ki jih nominira stranka, katere kandidata si izbereje oziroma zanj glasujejo. Nedvomno ti Američani žive v državah, kjer politične stranke nimajo navedenih na glasovnici imen elektorjev, temveč imena predsedniških kandidatov. V nekaterih državah so na glasovnici navedena imena elektorjev. Elektorji so tisti, ki glasujejo kdo bo bodoči predsednik in podpredsednik Zedinjenih držav.

Po tradiciji so elektorji vsake posamezne države vezani, da glasujejo za predsedniške kandidate svojih strank, njihovo glasovanje, ki je izvedeno 45 dni po splošnih volitvah, je v glavnem formalnost. Ta indirektni način volitve predsednika določa Ustava, imenuje pa se sistem kolegija elektorjev. Uvedli so ta sistem snovatelji Ustave zato, da so zadostili tedanjim potrebam—zdaj je stvar zastarela. V tistih časih je bilo v resnici le malo mož, ki so bili zares dobro izolani in naobraženi in ravno radi tega je bilo poverjeno majhni skupini Američanov končno glasovanje za predsednika republike. To so bili možje z dobro izobrazbo in izkušnjami. Ustava je določala izbranje elektorjev v vsaki posamezni državi in sicer toliko po številu, kolikor je imela posamezna država članov v senatu in v zvezni poslanski zbornici. Ti elektorji so na določen dan glasovali in izid poslali oziroma naznanili predsedniku senata v Washingtonu. Tam so bili glasovi preštet in določeno je bilo, kdo bo bodoči predsednik in podpredsednik dežele.

Taka je bila določba v Ustavi, v resnici pa je bila v polnem izvajala le v nekaj predsedniških volitvah. Ko so se pojavile na javni pozornosti politične stranke, so te vzpostavile oziroma vpeljale ter uveljavile načelo, da morajo elektorji glasovati za kandidata svoje stranke. To je preneslo odločanje volilnega glasovanja iz ozkega kroga posameznih mož v širji krog ljudstva, ki je tvorilo politične stranke.

Danes je delovanje omenjenega sistema elektorjev dokaj preprosto. Državni odbori političnih strank nominirajo elektorje na svojih državnih konvencijah, ali na noben način ni obvezno, da bi to moralo biti storjeno v vseh 48 državah pred narodnimi konvencijami strank. Politična stranka, ki dobi v kateri koli izmed držav največ glasov, dobi po dva zvezna senatorja, zavisi število elektorjev posameznih držav od števila poslanskih zastopnikov ali kongresnikov te ali one države. To zastopstvo v zveznem kongresu pa se ravna po številu prebivalstva držav. Ne vada recimo, ki je najmanj obljubena država Unije, ima tri elektorje, New York ima največ prebivalcev in zato tudi 47 elektorjev. Ko je določeno, v katerih državah je dobil kandidat gotove stranke največ glasov, so seštetii elektoralni glasovi teh držav. Kandidat, ki hoče iziti zmagovit iz volitev, mora dobiti najmanj 266 elektoralnih glasov—torej večino od skupnega števila 531 glasov.

Dasiravno je navadno že dan po volitvah znano, kdo bo bodoči predsednik, morajo elektorji vseeno izvesti formalnosti glasovanja, kakor to določa Ustava. V to svrhu se zberejo 45 dni po volitvah v vsaki od 48 držav in glasujejo, glasovnice pa pošljejo v Washington, kjer jih odpečatijo, preštejejo in potem naznanijo formalno, kdo je bil izvoljen za predsednika in podpredsednika Zedinjenih držav za bodoča štiri leta.—Opisani sistem glasovanja potom elektorjev je bil že pogosto predmet kritike v republikanski in demokratiški stranki in to največ zato, ker kandidat, ki dobi splošno večino glasov v kaki državi, je potem upravičen do vseh elektoralnih glasov, ne glede kako majhno večino je imel. Na ta način se lahko zgodi, da dobi predsedništvo kandidat, ki v resnici ni dobil velike narodne večine glasov. Tako se je dogodilo v slučaju Rutherford B. Hayesa (1876) in Benjamina Harrisona (1884).

—Common Council

HARTLEY POJASNJUJE PORAZ GOV. DEWEYA

WASHINGTON, 11. nov. — Republikanski kongresnik Fred A. Hartley, so-avtor zloglasnega Taft-Hartleyevskega zakona, to je danes izjavil, da je gov. Dewey zgubil na volitvah, ker "se je začel obnašati kot pred-

sednik še predno so glasovi bili seštetii."

Hartley je priznal, da je v mnogih distriktih zmaga demokratov ponemila protest proti Taft-Hartleyevemu zakonu, to je danes izjavil, da je gov. Dewey zgubil na volitvah, ker "se je začel obnašati kot pred-

V KRALJESTVU MRAVELJ

Človek, ki o sebi trdi, da je med najpopolnejšimi bitji na zemlji, se je v teku tisočletij marsičesa naučil od živali nižje vrste, ki so si življenje in način dela ter obrambe uredile umneje in naravnost vzorno že tedaj, ko se človeku o takem načinu življenja ni moglo niti sanjati. Med temi vrstami živalic mora človek obćudovati zlasti mravlje, pri katerih lahko ugotovimo malone popolno državno organizacijo, ki veže drobne državljane v občudovanja vredni socialni skupnosti.

Posebnost članov tega miniaturnega sveta je vsekakor njihova bojevitost in učinkovito orožje, s katerim so opremljeni in ki jim je potrebno prav zaradi tega, da si teritorij osvojijo in ga branijo pred sovražnikom. Zakaj mravlje za razliko od drugih živalic nižje vrste, ki posedujejo le prostor, po katerem se gibljejo, si znajo življenjski prostor prilastiti in to lastnino tudi braniti. In ne samo to. Napasti in zasesti si upajo tudi lastnino drugih. Ob takih prilikah sekajo neusmiljeno s močnimi čeljustmi, s katerimi morejo z enim samim prijemom razčesniti glavo nasprotniku in ki torej predstavljajo v tem svetu drobiža strahovito orožje. Poleg tega so nekatere vrste mravelj oborožene z želom, s pomočjo katerega uničujejo svoje žrtve s strupom, ki se le malo razlikuje od kačjega.

Pogoj, ki lahko zagotovi osnovno mravljinčje države, je oploditelj kraljice. Mravljinca (moške mravlje), ki k oploditvi pripomorejo, poginejo kmalu zatem, ker njihov obstoj ni več potreben. Oplojena kraljica pa odvrže krila in poskrbi za gnezdo. Ako je sama, si izvrta celico in zaprta v njej položi jajčeca ter odgaja zarod, dokler se mravlje delavke toliko ne razvijejo, da so ji lahko v pomoč. Med vsem tem časom, ki lahko traja do 140 dni, se kraljica hrani s mišicami odpadlih, kralj, ki ji niso več potrebne, nemalokrat pa tudi z enim delom zaroda, da tako ohrani drugega. Zgodi se tudi, da se več kraljic združi in si vzajemno pomagajo pri osnovanju gnezda; čim pa se delavke razvijejo, se kraljice med seboj pobijejo ali jih pobijajo delavke same, dokler ne ostane ena sama.

V prvem primeru zaide potem kraljica s svojim zarodom v gnezdo kakšne šibkejšje vrste, kjer uniči vladajočo kraljico ter se postavi na čelo osirotelih delavk in lastnega zaroda. Tako nastane mešana vrsta, ki je pri naših mravljah najpogostejša, dokler prvotna vrsta, ki v tem mravljišču brez kraljice ne more imeti več potomstva, ne izumre.

Nekaj podobnega najdemo pri suženjskem sistemu, le da je ta še izpopolnjen. So vrste mravelj, ki si večajo število delavk na ta način, da napadejo sosedna mravljišča, kjer naplenijo čim več zapredkov (bub), iz katerih se kasneje razvijejo delavke—suženje in brez katerih na pr. mravlje vojaki sploh ne bi moglo izhajati. Roparske čeljusti jim namreč onemogočajo samostojno hranjenje in jih morajo pitati suženje.

Nemalokrat pride do pravih bitk med posameznimi vrstami mravelj. Način bojevanja značilno prilagodi orožju, s katerim razpolagajo. Nekateri napadajo frontalno, medtem ko iščejo druge šibke točke sovražnika ob bokih ali za hrbtom. To delo opravljajo napadalne kolone, ki potem pretrgajo strnjene sovražne linije na najšibkejših mestih. Zopet druge se utrjujejo v lastnih mravljiščih, od koder se ne dajo zlepa pregnati.

Prav tako se razlikujejo tudi njihova mravljišča. Medtem ko si nekatere vrste grade svoja gnezda iz zemlje, si jih druge

vrtajo v debla dreves. Celi labirinti izvirani v zemlji in segajoči v številna nadstropja, niso nič nenavadnega. Neka vrsta si iz strohnelega lesa zžveči maso, ki jo potem uporablja kot poglavito surovino pri gradnji svojevrstnih celic in hodnikov. Druge si gnezdo stkejo in zopet druge si ga celo sešijejo iz drevnih listov.

In ker so malone vse vegetarijanske, si znajo osnovati prave plantaže, ponajveč rastlin, ki vsebujejo sladkor. Mravlje—mladiči zbirajo semanje in sadeže v

posebnih shrambah mravljišč ter jih pri uporabi drobne v male delce, ki jih pomešane s slino spreminjajo v nekako juho. O "gobarkah", ki smo jih že omenili, je znano, da pripravljajo zemljo ogrog mravljišča s prežvečenimi listi, da tako onemogočijo bujneje rast neke vrste gobe, s katero se hranijo.

Toda raziskavanja so dognala, da se vdaajo mravlje celo nekakemu pijačevanju s tem, da srkajo izločke drobnih hroščev. Okus teh izločkov jim tako prija, da same skrbje za prehrano hroščev, pri čemer zane-marjajo vzgojo zaroda, kar vse-kakor vodi v propast cela mravljišča.

ČRNI MR. WHITE

(Knjižna ocena: STEPHEN PEARCE)

V svoji nedavno izšli avtobiografiji (lasten življenjepis), ki nosi naslov "A Man Called White", opisuje Walter White svojo lastno zgodovino. Ker je bil tudi pomožni tajnik in kasneje tajnik organizacije National Association for the Advancement of Colored People, neizogibno posega tudi v prizadevanja imenovane organizacije, da zagotovi koristi demokracije čezdalje večjemu številu Američanov. Organizacija deluje že od leta 1918 in malo je ljudi, ki bi mogli podati ameriško zgodbo s te strani boljše kot je podaja ta pisatelj. Objavitelj tega leži v naslovu knjige same, kajti Mr. White je zamorskega plemena in je torej White (belec) le njegovo ime. Vendar se stvar ne konča s to besedno igro — Mr. White je v resnici belopoltni vnanjosti, ima modre oči, svetle lase in belo polt — vkljub temu nikdar ne skuša trditi, da je belec, pač pa vedno naglašja, da je Črnc. Mnogi drugi zamorci, ki so mešanega izvora in na videz beli, se kaj dobro poslužijo tega ter se izdajajo za belopoltnike.

Mr. White pravi v začetku svoje knjige, "da je čar v beli polti; v črni polti pa je tragedija, zapuščenost in izločenje. Zakaj torej trdim, da sem Črnc, ko me k temu nihče ne silijo?" vprašuje in potem razloži okoliščine, ki so ga dovedle do odločitve, da se ne bo nikdar skušal izdajati za belopoltnika.

Do te odločitve je prišel še kot deček v Atlanti, Georgia, ko so l. 1906 tamkaj izbruhnili izgredi proti Črncem. On in njegovi oči, ki je bil pismošna, sta vozila skozi razgrajajoče množice ves dan, zaščitena pred njimi radi svoje na videz bele polti. Ko pa sta prišla domov, je deček Walter slišal iz nočne teme besede: "Tukaj živi tisti pismošna svetle polti — zažigaj mu hišo. Je prečedna, da bi živel v njej Črnc!" Takrat, v temini sobe, kjer sta z očetom prisluškovala pogovoru nočnih napadalcev na Črnce, je starejši White stisnil sinu v roke puško in dejal: "Sin, ne streljaj drugje prvi od mož tam zunaj ne prestopi meje našega vrta, a potem pa glej, da ne zgrešiš cilja!" Množica zunaj se je medtem premislila in šla v drugi smer. Mali deček Walter pa je od one noči naprej vedel, da je Črnc.

Zgodba iz nadaljnega življenja Mr. White-a, postaja od tu naprej zgodba delovanja in prizadevanja Narodne zveze Črncev za napredovanje črnega ljudstva v Ameriki. V knjigi beleži uspehe in poraze ter borbo zveze za izvajanje pravic Črncem. V tem delovanju in v tej borbi je White sodeloval, zato lahko navaja slučaje linčanja in težke borbe po sodnih, kjer so bili Črnci največkrat po krivem toženi, organizacija pa je skušala reševati njihova življenja in jih braniti pred linčarskimi izpadi. Borila se je tudi za odpravo volilnega davka, ker ta revnim črncem, kot tudi rev-

nim belopoltnikom, jemlje pravico glasovanja v volitvah, to izrecno v južnih državah. Zveza se je borila za izvajanje enakih plač zamorskim učiteljem in priliko enake izobrazbe za zamorske študente. Opisi teh borb imajo včasih svoje poročilne na jgu, včasih na severu.

Mr. White opisuje vse to z živim zanimanjem, v jasni luči in brez kake izrecne zagrenjenosti. Zatem leži določen razlog — tekom svojega življenja in delovanja je videl porast Zveze Črncev, ki je iz neznanne začetne organizacije postala jaka sila, ki šteje 600.000 članov, belcev in Črncev. In čeravno do danes še ni bila sprejeta postavila proti linčanju, je White vendarle doživel, da se je linčanje omejilo na manj kot odstotek od začetka tega stoletja, ko so bili linčarski napadi na Črne Američane skoro vsakdanja dogodivščina. Bil je v sredi borbe za vzpostavitev volilnih pravic Črncev v primarnih volitvah na jugu in tudi v tem je doživel, da je videl zaključek legalne borbe priti "belim primarnim volitvam," ziroma je pripomogel k temu, da bo te vrste zastavljanje zamorskih držav-

ljanov kmalu šlo v pozabo. Votil pa je borbo tudi proti segregaciji ali ločenju zamorskih in belopoltnih vojakov v naših vojnih silah. V tej borbi je našel pristase in sodelavce na samem jugu, ko sta soglašala z njim admiral Nimitz, ki je doma iz Texasa, ter general John Lee iz države Virginije. V svoji knjigi tudi opisuje slučaj, ko je tisoč belopoltnih študentov pravne šole prišlo na plan in odobravalo prizadevanja zamorske dijakinje, ki je želela biti vpisana na univerzo v Norman, Oklahoma, v svrhu pravnih študij. Mr. White se spominja časa, ko se Črnci po mraku niso smeli pokazati na ulicah mesta Norman. Z zadovoljstvom je tudi zabeležil dogodek, ko so belopoltni dijaki pravne šole v državi Texas organizirali podružnico Narodne zveze Črncev, ker je bil zabranjen vpis v šolo zamorskemu pismošni, ki je hotel študirati pravo.

Ako mislimo, da je Mr. White bil takorekoč nenehno povezan z delovanjem omenjene organizacije zamorcev, tedaj je lahko umljivo, zakaj je povezal svojo življensko zgodbo z ono Narodne zveze Črncev. Od prve svetovne vojne nadalje je potekala njegova zgodba v isti smeri, saj je bil z dušo in srcem na delu za koristi in napredek svojega ljudstva. Zgodba ni vesela, vsa je prežeta z opisi trdih, a odločnih borb, kar pa ustvarja vtis, da je v pravcu tega delovanja mnogo upanja za bodočnost. Zgodba bi lahko bila povest "uspeha", ako bi se večje število belopoltnih — kot tudi Črncev — oprijelo prepričanja Mr. White-a, da ni prav nič potrebno potegovati črne med belimi in zamorskimi Američani. "Samo sovraštvo, ta negativna sila, jih more ločiti," piše White na zadnji strani svoje knjige in potem pristavlja, "da samo ljubezen, (do bližnjega), ki je pozitivna sila, jih more združiti v skupnih ciljih civilizacije, ki je pred nami."

Common Council

"Borba proti Slovincem" v Gorici

Šele po enem letu, odkar je ameriška vojska odšla iz goriške pokrajine, je "demokracija" De Gasperijeva oblast v Gorici razpisala upravne volitve. Ves ta čas pa so vodili upravo postavljeni odbori, v katere so se vrinili bivši fašisti, prežeti s sovraštvom do Slovincem. V tej upravi, ki je prišla na oblast na nedemokracijski način, Slovinci niso imeli nobenih svojih zastopnikov.

Od leta 1918 Slovinci v Gorici niso imeli vpogleda v delovanje občinske uprave, fašizem pa jim je odvzel samostojne občine in tako goriški Slovinci tri desetletja niso imeli nobenega zastopnika v občinski upravi. V enem letu vlade "demokracije" Seelbove Italije niso odpravili fašističnih krivic Slovincem, temveč skušajo ostati na starih fašističnih tradicijah. Posledica tega je bilo izkoriščanje Slovincem, zanemarjanje slovenskih vasi, ki so spadale pod gorško občino. Samovoljno so razpolagali z njihovo občinsko imovino in kljub temu, da so Slovinci morali plačati davke, niso imeli niti kontrole nad upravo občinskega premoženja.

Goriški prefekt je razpisal volitve šele na pritisk prebivalstva za 5. september. Vendar je bil goriški šovinistom tudi ta rok prezgodaj. Neofašistični tisk, ki se je v Gorici bujno razbohotil v "demokraciji" De Gasperijevi Italiji je začel besno kampanjo za preložitve volitev. Četudi niso mogli v svoji kampanji navesti stvarnih razlogov za preložitve volitev, je goriška prefektura z odobrenjem višjih oblasti v Rimu preložila volitve na 31. oktober. S tem je goriška prefektura ugodila samo reakcionarnim šovinističnim strankam, ki se niso bile dovolj

organizirane in pripravljene za gonjo proti Slovincem. Kakor običajno je tudi v tem primeru goriški prefekt dokazal, da je "De Gasperijeva oblast" v Gorici na strani reakcije in fašističnih mislečih elementov.

Poleg tega, da je prestavila volitve na škodo Slovincem, je prefektura nastopila proti Slovincem protizakonito in pristransko, ker je samovoljno razveljavila kandidatne liste Demokracijske fronte Slovincem v Italiji, ki jo je vložila Fronta po vseh predpisih za prvi datum volitev. Tudi s tem nezakonitim aktom je goriški prefekt pomagal šovinističnim elementom, ki skušajo onemogočiti, da bi Slovinci sodelovali v občinski upravi.

Volivna kampanja se je že pričela in Slovinci imajo zelo težavno stališče. Pokazalo se je, da so šovinisti upravne volitve izrabili za politično gonjo proti slovenski manjšini. Šovinistični list "Giornale di Trieste" piše dne 29. septembra, da so v Gorici sestavili dve "neodvisni" grupi, ki nastopata pod skupnim geslom: "Borba proti Slovincem" (Lotta al gruppo slavo). V obeh skupinah, ki imata sicer vsaka drugo ime, so se zbrali predvsem monarhisti, kvalunkvisti, liberalci, itd., katere pa družijo skupno sovraštvo do Slovincem, kakor je nekoč družila dučejeve krivnice. "Santa Gorizia" predstavlja predsednik Lega nazionale advokat Pinausi, kar je dovolj zgovoren dokaz, kakšne elemente je zbral okoli sebe.

Gonja proti Slovincem pa se je že začela, ko so šovinistični listi začeli kampanjo za preložitve volitev, sedaj se samo nadaljuje. Isti neofašistični listi, ki so še včeraj trdili, da v Go-

rici ni Slovincem, so začeli biti plat zvona in pozivati Italijane na obrambo "italianissime Gorizije" pred "slovensko nevarnostjo". Mobilizirali so začeli šovinistično razpoložene Italijane za borbo proti Slovincem, ki bi se lahko polastili občinske uprave. Kljub temu, da je Italija dolžna po mirovni pogodbi priznati Slovincem manjšinske pravice in jim tudi ustvariti pogoje, da bodo te pravice v resnici uživale dopušča, da fašistični elementi organizirajo posebne grupe za "borbo proti Slovincem".

Gospodje, ki so na oblasti v Italiji, niso mogli doslej navesti niti enega primera, da bi v ljudski republiki Jugoslaviji zatirali italijansko manjšino. Niti v enem jugoslovanskem listu niso še mogli najti članka, v katerem bi ščuvali Slovence ali Hrvat za borbo proti "italijanski nevarnosti" ali kaj podobnega. V svobodni in demokratični Jugoslaviji, kjer ni mesta za šoviniste in fašiste, so v narodnostno mešanih krajih obe narodnosti soudeležene v organih oblasti. Eden od primerov je n. pr. Reka, ker je v izvršnem odboru mestnega ljudskega odbora med 13 člani 5 Italijanov. Med odborniki v mestnem ljudskem odboru je 35% odbornikov italijanske narodnosti. Italijanska manjšina pa nima samo svojih zastopnikov v osnovnih ljudskih oblasteh, Italijan Giuseppe Arrigoni je zastopnik reških Italijanov v saboru LR Hrvatske. Predsednik mestnega odbora na Reki, Pietro Klausberger (italijanske narodnosti), je obenem tudi zastopnik v Ljudski skupščini FLRJ. Take pravice ima italijanska manjšina v Ljudski republiki Jugoslaviji, ki dosledno priznava vsakemu državljanu pravice, ki mu pripadajo, ne glede kakšen jezik govori. V De Gasperijevi demokraciji zapadnega kova, pa imajo podporo in zaščito šovinisti in bivši fašisti, ki lahko sejejo sovraštvo in še naprej razpihujejo nacionalno mržnjo, kakor jih je učil že ranjki duče. Tako postopanje goriške prefektore pomeni kršitev mirovne pogodbe in oživljanje agresivnega fašističnega duha.

Slovinci v Italiji imajo tudi kot italijanski državljani in kot davkoplačevalci polno pravico do sodelovanja v občinski upravi. Italijanska oblast pa jim mora dati tudi možnost, da si kot enakopravni italijanski državljani to pravico tudi na demokracijski način pridobijo. Vse dosedanje ravnanje De Gasperijeve oblasti pa kaže ravno nasprotno.

Zastopniki Slovincem bodo v občinskem svetu skupno z italijanskimi predstavniki naprednega gibanja, delovali predvsem za izboljšanje socialnega stanja goriške pokrajine v interesu večine prebivalstva, hkrati pa bodo zastopali program Demokracijske Fronte Slovincem v Italiji.

Baggaley, Pa. — Joseph Dablock je bil 1. novembra prepeljan iz državnega sanatorija v Cressenu v bolnišnico v Johnstown. V sanatoriju so dognali, da nima jetike, marveč je drugače težko bolan. 5. novembra je bil operiran.

NAZNANILO

Ker nas je že več rojakov naprosilo za naslove jugoslovanskih oblastev v Zedinjenih državah, naj tu navedemo, da naslov jugoslovanske ambasade se glasi:

Yugoslav Embassy,
1520—16th St., N. W.,
Washington 9, D. C.

Naslov urada jugoslovanskega konzula pa se glasi:
Yugoslav Consulate General,
745—5th Ave.,
New York 22, N. Y.

Pišete lahko v slovenskem, srbohrvatskem ali angleškem jeziku.

Tinetu se je nos povesil, ko je zagledal zalega gostača v hiši. Srce je takoj uganilo, da je zdaj tukaj odveč, malo izpod čela je pogledal, bolj ko žalost ga je kuhala zavist, da tistemu Kraševcu cu bi z veseljem porinil nož med rebra! Naklatil je nešteto načrtov za maščevanje, kadar se je spomnil dvirnice, mu je bilo le lepo, zato se ni maščeval. Ivanke se je izogibal, kadar je naneslo, da bi se srečala. Nekdo pa sta le trčila vkup.

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

DRUGA KNJIGA

(Nadaljevanje)

— Postreliti jih kajpada! Kaj pa še govorimo o tem? — je planil Spiridonov.

Pri slehernem klicu so v kotu ust stotnika Popova surovele poteze in zgubljale prejšnje dobrušje sitega, s seboj in z okolico zadovoljnega človeka, se povešale in drevenele v ostro spako.

— Postreliti jih! ... Piši! ... — je velel tajniku in mu pogledal čez rame.

— Kaj bomo Podtelkova in Krivošlikova ... ta hudiča, tudi streljali? ... Premalo je to zanju! — je srdito kričal rejen, postaren kozak, ki je sedel pri oknu in nenehoma privijal stenj ugašajoče leščerbe.

— Nju bomo kot glavjarja dali obesiti! — je na kratko odgovoril Popov in ponovil, obrnivši se proti tajniku: — Piši: "Sodba. Mi, spodaj podpisani ..."

Tajnik, tudi Popov, daljni žlahtnik stotnikov, je sklonil gladko počesano glavo z belimi vekami in obrvmi in zaškrtal s peresom.

— Najbrž smrdljiva ne doseže ... — je vzdihnil nekdo obžaljujoče.

Leščerba je utripala. Stenji se je kadil. V tišini je brenčala v kotu pod stropom v pajčevino ujeta muha, pero je praskalo po papirju in nekdo izmed članov sodišča je sopeče in težko dihal.

SODBA

27. aprila (10. maja) 1918. Zastopniki vasi iz karginskega, bokovskega in krasnokutskega okraja.

Maksajev Stepan, Kružilin Nikolaj, Kumov Fjodor, Kuhn Alexander, Sinev Lev, Vollockov Semjon, Popov Mihail, Rodin Jakov, Frolov Aleksander, Fevral'ov Maksim, Grošev Mihail, Jelankin Ilja, Djačenko Ivan, Krivov Nikolaj, Jemeljanov Luka, Konovalov Matvej, Popov Mihail, Ščegol'kov Vasilij, Čekunov Fjodor, Čukarin Fjodor, pod predsedstvom V. S. Popova.

SO SKLENILI:

1. Vse roparje in sleparje delovnega ljudstva, našete v priloženem seznamu, skupaj osemdeset mož po številu, obsoditi na smrtno kazen s streljanjem, pri čemer dva izmed njih — Podtelkova in Krivošlikova kot glavjarja te skupine — na smrtno kazen z obešenjem.

2. Kozaka iz vasi Mihajlovskega Antona Kalitvencova

oprostiti zaradi pomanjkanja dokazov.

3. Pobegle iz Podtelkovljega oddelka in prijete v trgu Krasnokutskega: Konstantina Melnikova, Gavril Melnikova, Vasilija Melnikova, Aksjonova in Veršinina podvreči kazni iz prvega odstavka te sodbe (smrtna kazen).

4. Sodbo izvršiti jutri, 28. aprila (11. maja), ob šestih zjutraj.

5. Za stražo nad zaprtimi določiti nadporočnika Senina, na čigar razpolaganje je poslali drevi ob enajstih po dva s puškami oborožena kozaka; odgovornost za izpolnitev tega odstavka prevzamejo člani sodišča, izvršitev kazni prevzame straža iz vsake vasi; poslati je treba na kraj streljanja po pet kozakov.

Lastnoročno podpisali:

Predsednik vojaškega odseka V. S. Popov. Tajnik A. F. Popov.

SEZNAM

članov Podtelkovljega oddelka, ki jih je obsodilo 27. aprila po starem štetju leta 1918 naglo vojaško sodišče na smrt.

Fjodor Podtelkov, Mihail Krivošlikov, Avraam Karukin, Ivan Lagutin, Aleksej Iv. Orlov, Jefim Vahtelj, Grigorij Fetisov, Gavril Tkačov, Pavel Agafonov, Aleksander Bubnov, Kalinin, Konstantin Mrihin, Andrej Konovalov, Konstantin Kirsta, Pavel Poznjakov, Ivan Boldir'ov, Timofej Količev, Dmitrij Volod'arov, Georgij Karpušin, Ilja Kalmikov Savelij Ribnikov, Polikarp Gurov, Ignat Zemljakov, Ivan Kravcov, Nikifor Frolovskij, Aleksander Konovalov, Mihail Fevral'ov, Pjotr Vihljan'cev, Ivan Zotov, Jevdokim Babkin, Pjotr Svincov, Ilarion Čelobit'ikov, Klimentij Dronov, Ivan Avilov, Matvej Sakmatov, Georgij Pupkov, Vasilij Pantelejmonov, Porfirij Ljubuhin, Dmitrij Samov, Safon Saronov, Ivan Gubar'ov, Fjodor Abakumov, Kuzma Gorškov, Ivan Izvarin, Miron Kalinovcev, Ivan Farafonov, Sergej Gorbunov, Pjotr Alajev, Prokopij Orlov, Nikita Sejin, Aleksander Jasenskij, Mihail Poljakov, Dmitrij Rogačov, Robert Frašenbruder, Ivan Silender, Konstantin Jefimov Mihail Ovčnikov, Ivan Pikalov, Mihail Koreckov, Ivan Korotk v, Pjotr Birjukov, Ivan Kabakov, Tihon Molitvinov, An-

STANOVANJE

4 ali 5 sob se odda v najem družini, ki bi kupila pohištvo: za družabno sobo, 2 železni postelji z modroci in vzmetni, ledenica, peč, kombinacijski radio aparat, preproga in kuhinjski set. Samo eno leto staro. Prednost imajo novoporočenci ali samo odrasle osebe. Vpraša se na

584 E. 160 St., od Holmes Ave.

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora. Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vagal E. 62nd St., vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

drej Švecov, Stepan Anikin, Arten Ivančenko, Kuzma Dičkin, Jjotr Kabanov, Sergej Selivanov, Nikolaj Konovalov, Dmitrij Konovalov, Pjotr Lisikov, Vasilij Mirošnikov, Ivan Volohov, Jakov Gordejev.

Trije izmed njih niso povedali osebnih podatkov.

Tajnik je končal prepis seznama obsojenih, postavil na koncu sodbe dvopičje in potisnil pero v roko najbližjemu:

— Podpiši!

Zastopnik vasi Novo Zemcova Konovalov v praznični obleki iz sivega nemškega sukna z rdečimi našivi na ovratniku se je v svesti si krivde nasmehnil in legel nad papir. Debeli, žljavi vranječrni prsti so držali po šolarsko ogrizeni peresnik, ne da bi se upognili.

— Ne pišem posebno čedno ... — je govoril in skrbno potezal Začetnico "K".

Za njim se je podpisal Rodin, ki je ravno tako negotovo držal peresnik, se potil in mrgočil od napora. Še tretji je najprej vzgibal držalo, da je dobil zamah, se podpisal in potegnil v usta jezik, ki ga je bil med podpisovanjem pomolil ven. Popov je velikopotezno s pentljo zarisal svoj priimek, vstal in si obrisal znojni obraz z robcem.

— Seznam je treba priložiti, — je dejal in zazdehnul.

— Kaledin nam bo na onem svetu rekel Bog povrni, — se je mlado zasmehal Senin, ko je gledal, kako je tajnik potisnil k pobeljeni steni list, še moker od črnila.

Na to šalo ni nihče odgovoril. Molče so zapustili hišo.

— Gospod Jezus ... — je vzdihnil nekdo na temnem pristenju, ko je odhajal.

29

To noč, oškropljeno z mlečno svetlobo bledorumenih zvezd, v branjariji, čez mero prenapolnjeni z ljudmi, skoraj ni bilo spanca. Kratki pogovori so usihali. Zagatnost in razburjenost sta davila ljudi.

Zvečer je poprosil eden izmed rdečegardistov na dvorišče:

— Odpri, tovariš! Ven bi rad, na potrebo moram iti! ...

Stal je v kontenastni spodnji srajci, potegnjeni izza hlače, razkuzman, bos, stal je, se pritiskal s potnemelimi obrazom na špranjo v vratih in ponavljal:

— Odpri vendar, tovariš!

V blag spomin

ob deveti obletnici kar je umrl naš ljubljani sin, oče in brat

FRANK BAMBIČ

Zatisnil je svoje mile oči dne 13. novembra 1939 leta.

Devet let je že minilo, odkar si Ti zapustil nas, črna zemlja Te pokriva, ran izbrisal ni še čas.

Enkrat bomo se združili, v kraju večnega miru se bomo skupaj veselili, nerazdruženi v blaženstvu.

Zalujoči:

Antonia Skozier, mati
Frank Bambič, sin
Alica Urbanek, sestra

Cleveland, O., 15. novembra 1948.

— Pesjan je tvoj tovariš, — se je oglašil stražar.

— Odpri, bratec! — je spremlenil prosilec odgovor.

Stražar je prislonil puško, prisluhnil, kako v temi požvižgava s perutmi divje race, ki se preletavajo na nočno pašo, si prižgal cigareto in pritiskal usta na razpoko:

— Podse spusti, seriga. Ponoči ne bo konec hlače, jutri zarana te bodo pa tudi v mokrih spustili v paradiž ...

— Kaj počno! ... — je obupano dejal rdečegardist in stopil od duri.

Sedeli so tesno drug ob drugem. V kotu je Podtelkov praznil žep, natrgal kup denarja, šepetal in strašno preklinjal. Ko je opravil z denarjem se je sezul, povohal obujke, smrdeče po znoj, se dotaknil rame Krivošlikova, ki je ležal ob njem, in dejal:

— Jasno, preslepili so nas. Ogoljufali, hudiči jim mater! ...

To je od sile, Mihajlo! Ko sem bil še majhen, sem šel nekoč za Don na lov z očetovimi pihalnikom, šel sem ti po hosti, veš, bila je kakor zelen šotor ... Pa sem prišel do krnice, tam so se sedele račke. Zgrešil sem, veš, in tako mi je bilo hudo, da bi na vsa usta rjul. In zdajle mi je spet hudo, ker sem pogršil: ko bi bili odšli iz Rostova tri dni prej, bi se reklo, da bi nam ne bilo treba tukaj umreti. Vso kontro bi postavili na glavo!

FORNEZI

Novi fornezi na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro. Resetting \$15 — čiščenje \$5; premenjamo stare na olje. Thermostat, Tinning & Roofing
CHESTER HEATING CO.,
1193 Addison Rd., EN 0487
Govorino slovensko

DELO ZA

hišna opravila dobi slovensko dekle, vdova ali razporočena ženska. Mora znati angleščino. Dober dom in dobra plača. Samo tri odrasle osebe v družini. Nahaja se v University Heights. Pokličite
FA 2727

MIRNA,

poštena slovenska dvojica želi dobiti v najem 2 ali 3 opremljene ali neopremljene sobe. Kdor ima za oddati, naj pokliče
EX 4981

WIDGOY'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St.
Se priporočamo za izdelavo vseh vrst slik po zmerni ceni. Odprto ob nedeljah.

Krivošlikov se je trpeče mučal, kazal zobe v temno in govoril:

— Vrag jih vzemi, naj nas pobijejo! Saj tudi umreti ni tako strašno ... "Le tega se bojim, da mi na drugem svetu ne bomo med seboj se več poznali ... " Tamkaj, Fedja, se bova srečala tuja drug drugemu ... Strašno! ...

— Nikar! — je užaljeno govoril Podtelkov in pokladal na sedovno ramo svoje velike, vroče roke: — Ne gre za to ...

Lagutin je nekomu pripovedoval o rodni vasi, o tem, kako ga je ded drazil z "Bučo" zavoljo debele glave, in o tem, kako ga je isti ded našvrkal s korobačem, ko ga je zalotil na tujem dvorišču.

To noč so se razpredali razni pogovori, brezvezni in odsekanji.

Bunčuk se je uredil prav za durmi in pohlepno lovil z ustnicami zrak, ki je pihal skozi špranjo v vratih. Ko je pregledoval preteklost, se je na kratko domislil matere in presunila ga je žgoča bolečina, siloma je prepodil misel nanjo in prešel na spomine na Ano, na nedavne dni ... To mu je nudilo silno pomirjajoče, srečno olajšanje.

DENARNE in DRUGE
POŠILJATVE ZA STARI
KRAJ

Tvrda KOLLANDER
naznanja:

DA: pošilja denar v Jugoslavijo, Trst, Italijo in v vse druge države. Vsaka pošiljatev je jamčena:

DA: prodaja zaboje za pošiljanje blaga ali živil v staro domovino:

DA: prevzema zavitke od tukajšnjih rojakov in iste točno odpremlja na naslovnike:

DA: sprejema naročila za moko in druge že pripravljene zavitke za Jugoslavijo, Avstrijo, Italijo in Nemčijo:

DA: prodaja karte za potovanje v stari kraj in od tam sem:

DA: prodaja AMERICAN EXPRESS Travel čke in denarne nakaznice za uporabo v naših državah:

DA: opravlja Notarske posle.

KADAR torej rabite postrežbe v gori navedenih slučajih, se obrnite na zanesljivo in dobro znano tvrdko:

August Kollander

V slovenskem Narodnem Domu,
6419 ST. CLAIR AVE.,
Cleveland 3, Ohio.

Rojaki v Kanadi tudi lahko pošljejo denarna in druga naročila potom naše tvrdke.

NAZNANILO

Vsem Slovencem in Hrvatom naznanjam, da sem se preselil v svojo novo hišo, kjer nas lahko dobite. Vabim vas, da pridete in sijo ogleda in v vam bomo dali radevolje vsa pojasnila. Če vam bo všeč vam lahko postavimo enako ali po vaših načrtih.

NORTHEAST CONSTRUCTION CO.

JOHN TERLEP IN SIN

18712 CHICKASAW AVE.

Tel.: IV 2006

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 2730

Najmanj izmed vsega ga je plašila misel na smrt. Ni občutil kakor po navadi nerazumljivega drhtenja vzdolž hrbtenice in vrtajoče žalosti ob misli, da mu bodo vzeli življenje. Pripravljali se je na smrt kakor na nevesel počitek po grenki in težavni poti, ko je utrujenost tako silna, telo tako boleče, da se sploh ni moglo več vznemirjati,

Ne daleč od njega so veselo in prešerno govorili o ženskah, o ljubezni, o velikih in majhnih nasladah, kakor je bila katere-mu dana v srce.

Govorili so o družinah, o domaćih, o bližnjih ... Govorili o tem, da je žito lepo — vrana se že skriva v pšenici — in da dobro kaže. Tožilo se jim je po žganju in prostosti, preklinjali so Podtelkova. Toda spanec je že zagrnil nekatere s črnimi perutmi, izčrpani telesno in duševno so zaspali leže, sede, stoje.

Že proti jutru se je nekdo — kdo ve, ali buden ali v spanju — na ves glas razjokal; strašno je, kako jokajo odrasli trdi ljudje, ki so iz mladosti pozabili

li na slani priokus solz. Pri priči se je razpočila dremotna tišina in nekaj glasov je zavpilo:

— Utihi, prekleti!

— Baba!

— Cmera!

— Zobe ti izbijem — utihni!

— Solzico je potočil očka! ...

— Tu spe ljudje, pa se ti ... tako spozabi!

Tisti, ki je zaihtel, je smrkal, se usekaval in utihnil.

Spet je bila popolna tišina. Na raznih koncih so se svetile cigarete, a ljudje so molčali. Zaudarjalo je po moškem potu po zgnetenih močnih telesih, po cigaretnem dimu in presnem, opojnem vonju rose, ki je padla čez noč.

Na vasi je petelin zapel dan. Zaslišali so korake, zvenenje železa.

— Kdo gre? — je potihoma vprašal nekdo izmed stražarjev.

Od daleč mu je odgovoril mlad, prijazen glas med kašljanjem:

(Dalje prihodnjik)

Farmer's Poultry NAJBOLJŠE VRSTE
PERUTNINE
ŽIVE IN OČIŠČENE — DOBITE VEDNO PRI NAS
CENE ZMERNE — POSTREŽBA TOČNA
4303 SUPERIOR AVE. — EN 5025

RKO Keith's E. 105th St. Theatre
E. 105th & EUCLID AVE. Vrata se odpro ob 11.15 zj.
Sedaj imamo na vsopred najnovejše in najboljše filme, ki jih je mogoče dobiti. Kažemo komicne filme, novinarske in druge.

J & M AUTO BODY
6610 1/2 PENNSYLVANIA AVE.
prva cesta južno od Wade Park in E. 66 St.
AVTNA POPRAVILA—MOTORJE POPRAVIMO IN ZVARIMO
RAZNE DELE TER PREBARVAMO
DAMO BREZPLAČNE PRORAČUNE
Tel.: EN 4009

Metropolitan Window Cleaning Co.
1617 E. 34 St., UT 1-4284
PRIPOROČAMO SE TRGOVCEM, ITD. ZA UMIVANJE OKEN.
TOČNA IN ZADOVOLJIVA POSTREŽBA

ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.
preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:
ENDicott 0718

V vsaki slovenski družini, ki se
zanima za napredek in razvoj Slo-
vencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti